

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
Hotărîre pentru controlul constituționalității Hotărîrii
Parlamentului nr. 153-XIV din 1 octombrie 1998 "Cu privire
la constituirea Comisiei speciale pentru reexaminarea materialelor
Guvernului și ale Procuraturii Generale privind deciziile luate pe
marginea raportului Curții de Conturi"*

Nr.13 din 16.03.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.29/22 din 26.03.1999

* * *

M.O.nr.94-95 din 15 octombrie 1998, art.591

ÎN NUMELE REPUBLICII MOLDOVA,
Curtea Constituțională în componența:
Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător-raportor
Constantin LOZOVANU - judecător-raportor
Gheorghe SUSARENCO - judecător

cu participarea grefierului Aliona Balaban, Procurorului General Valeriu Catană, autorul sesizării, reprezentantului Parlamentului Ion Creangă, șef al sectorului pentru legătura cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, călăuzindu-se după art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului nr.153-XIV din 1 octombrie 1998 "Cu privire la constituirea Comisiei speciale pentru reexaminarea materialelor Guvernului și ale Procuraturii Generale privind deciziile luate pe marginea raportului Curții de Conturi".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Procurorului General, depusă în conformitate cu art.24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională. Prin decizia Curții Constituționale din 15 decembrie 1998 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond.

În procesul examinării preliminare a dosarului au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Guvernului, Curții Supreme de Justiție, Ministerului Justiției și Curții de Conturi.

Analizînd materialele dosarului, audiind informația judecătorilor-raportori și argumentele părților,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 1 octombrie 1998 Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr.153-XIV "Cu privire la constituirea Comisiei speciale pentru reexaminarea materialelor Guvernului și ale Procuraturii Generale privind deciziile luate pe marginea raportului Curții de Conturi" (în continuare Hotărîrea Parlamentului nr.153-XIV), prin care a luat act de informația prezentată de vicepreședintele Parlamentului privind executarea de către Guvern și Procuratura Generală a Hotărîrii Parlamentului nr.92-XIV din 15 iulie 1998 (art.1) și a instituit Comisia specială pentru reexaminarea materialelor Guvernului și ale Procuraturii Generale privind deciziile luate pe marginea raportului Curții de Conturi (art.2).

2. În sesizarea sa Procurorul General contestă constituționalitatea Hotărîrii Parlamentului nr.153-XIV. El consideră că instituirea Comisiei speciale pentru reexaminarea deciziilor Procuraturii Generale, luate pe marginea raportului Curții de Conturi, contravine principiilor constituționale de separație a puterilor și de independență a Procuraturii.

După părerea autorului, constituirea Comisiei speciale poate fi calificată drept amestec în prerogativele autorității judecătorești, fiind o încercare de substituție a acesteia. Or, potrivit art.97 Cod de procedură penală, ordonanțele date ca rezultat al examinării plîngerilor

și adresărilor referitoare la infracțiuni pot fi supuse numai controlului judiciar.

3. După cum reiese din Hotărîrea Parlamentului nr.153-XIV, ea a fost adoptată în scopul exercitării controlului parlamentar asupra executării de către Guvern și Procuratura Generală a Hotărîrii Parlamentului nr.92-XIV din 15 iulie 1998 "Despre raportul Curții de Conturi privind rezultatele controlului efectuat în anul 1997 asupra administrării și utilizării resurselor materiale și financiare publice"**. .

M.O. nr.71 din 30 iulie 1998 art.472

Potrivit art.2 din Hotărîrea Parlamentului nr.92-XIV, Guvernului i s-a dat indicația să reexamineze în termen de 30 de zile cazurile de încălcare a legislației în vigoare, semnalate de Curtea de Conturi, și să ia măsuri pentru sancționarea persoanelor cu funcții de răspundere care s-au făcut vinovate de administrarea și utilizarea frauduloasă a resurselor materiale și financiare publice și pentru repararea integrală a prejudiciilor materiale cauzate statului, să prezinte Parlamentului propuneri privind modificarea legislației în vigoare în vederea ridicării responsabilității instituțiilor statului pentru administrarea și utilizarea bunurilor publice.

Art.3 din Hotărîrea în cauză pune în sarcina Procuraturii Generale reexaminarea deciziilor luate pe marginea tuturor cazurilor prezentate în raportul Curții de Conturi, urmînd ca pînă la 15 septembrie 1998 să informeze Parlamentul despre aceasta și să prezinte semestrial Parlamentului informații despre măsurile luate în fiecare caz de administrare și utilizare frauduloasă a resurselor materiale și financiare publice depistat de Curtea de Conturi.

Astfel, Parlamentul, exercitîndu-și atribuțiile constituționale de administrare a bunurilor publice, a pus în sarcina Procuraturii Generale luarea de măsuri suplimentare asupra materialelor prezentate în raportul Curții de Conturi, iar despre rezultatele obținute să informeze Parlamentul.

De menționat că Parlamentul este în drept să ceară Procuraturii Generale să prezinte sistematic informații asupra măsurilor luate pentru lichidarea încălcărilor financiare depistate de Curtea de Conturi.

Formele și limitele controlului parlamentar asupra puterii executive sînt diverse și se stabilesc de către Parlament în mod independent, potrivit art.66 din Constituție.

Avînd în vedere cele expuse, adoptarea de către Parlament a Hotărîrii nr.153-XIV nu trebuie interpretată ca un amestec în activitatea Procuraturii Generale și nici ca o îngădire a competențelor ei, consfințite în art.124 alin.(1) din Constituție și în Legea cu privire la Procuratură nr.902-XII din 29 ianuarie 1992 cu modificările și completările ulterioare.

4. În conformitate cu art.64 alin.(1) din Constituție și titlul 3 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 2 aprilie 1996* , organele de lucru ale Parlamentului, create de el pentru desfășurarea activității sale, sînt comisiile parlamentare. În caz de necesitate, organul legislativ poate constitui de asemenea comisii speciale și comisii de anchetă (art.32 și 33 din Regulament).

M.O. nr.81-82 din 19 ianuarie 1996, art.765

Comisia specială, formată, prin Hotărîrea nr. 153-XIV, din reprezentanți ai organului legislativ, în baza art. 31 din Regulamentul Parlamentului, a fost constituită pentru reexaminarea materialelor Guvernului și ale Procuraturii Generale asupra deciziilor luate pe marginea cazurilor de încălcare a legislației, semnalate în raportul Curții de Conturi.

Această hotărîre are un caracter formal, întrucît o Comisie specială are altă menire decît controlul legalității deciziilor luate de Procuratura Generală.

Potrivit sintagmei "pentru reexaminarea materialelor", folosite în

Hotărîre, în sarcina Comisiei speciale create se pune controlul asupra executării de către Procuratura Generală a Hotărîrii nr.92-XIV din 15 iulie 1998, adoptată de Parlament, control exercitat în conformitate cu art.26-28 și 30 din Regulamentul Parlamentului. Controlul exercitat de Comisia specială nu atinge independența constituțională a Procuraturii Generale.

Astfel, Hotărîrea contestată a Parlamentului nr.153-XIV corespunde atît prin formă, cît și prin conținut art.60 alin.(1), art.64 alin.(1), art.66 și 74 alin.(2) din Constituție.

5. Curtea Constituțională nu poate reține argumentele din sesizarea Procurorului General, potrivit căroră Hotărîrea în cauză a Parlamentului contravine principiului separației puterilor, consfințit în art.6 din Constituție, deoarece Procuratura este inclusă în titlul IX al Constituției "Autoadministrarea judecătorească" și își exercită atribuțiile ca un organ ce intră în componența sistemului judecătoresc.

Potrivit art.124 din Constituție, organele Procuraturii exercită, în conformitate cu legea, supravegherea executării exacte și uniforme a legilor de către organele administrației publice, de către persoanele juridice și fizice și asociațiile lor, apără ordinea legală, drepturile și libertățile cetățenilor, contribuie la exercitarea justiției. Prin urmare, Procuratura, în conformitate cu sarcinile atribuite și cu principiile de activitate, este un organ autonom în sistemul organelor judecătorești. Faptul că Procuratura (art.124, 125) este inclusă în titlul IX al Constituției "Autoritatea judecătorească" nu înseamnă că ea face parte din sistemul instanțelor judecătorești.

După cum rezultă din art.114 din Constituție, justiția se înfăptuiește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

Pentru considerentele menționate și călăuzindu-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art.6 lit.a) din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Declară constituțională Hotărîrea Parlamentului nr.153-XIV din 1 octombrie 1998 "Cu privire la constituirea Comisiei speciale pentru reexaminarea materialelor Guvernului și ale Procuraturii Generale privind deciziile luate pe marginea raportului Curții de Conturi".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 16 martie 1999.
Nr. 13.